

60 צִרְיָא אלא באופן הדרים כשהוא חי, יקודם שהוציא את ציפרניו
 61 מן הבהמה פסקיה לידה – חתכו את ידו. מהו דתימא – שמא
 62 תאמר שכל הדורס פהדי דררים שדי ויהיה – בשעה שהוא נועץ
 63 את ציפרניו הוא משליך את הארס שלו, ואף כשחתכו את ידו, יחשב
 64 הדבר לרריסה, קא משמע לן אביי, שפתי דשליף שדי ויהיה –
 65 בשעה שחולץ את ציפרניו מגב הבהמה, הוא משליך את הארס.
 66 ולפיכך כשחתכו את ידו קודם ששלף את ציפרניו, שוב אינו משליך
 67 את הארס, ואין זה דריסה.
 68 הגמרא דנה מה הדין בספק דרוסה: אַמַר רַבָּה פַר רַב הוּנָא אַמַר
 69 רַב, אַרְי שְׁנַכְנַס לְבִין הַשְׁוֹרִים, וְנִמְצָא לֵאחֹר מִכֵּן צִפּוֹרֵן תְּלוּשָׁה,
 70 תְּחוּבָה בְּגַבּוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן ו-מהשוורים, אין חוששין שפא ארי
 71 דרסו. מבררת הגמרא: מאי מעמא. מבארת הגמרא: משום שאף על
 72 פי שרוב האריות דורסין, ומיעוּמֵן אין דורסין, מכל מקום מאחר
 73 וברור לנו שכל הדורס אין צפרנו נשמטת ממנו כלל בשעת
 74 הדריסה, וזאת, הואיל וצפורן יושבת לו בגב, לפיכך אין חוששים
 75 שבאה מחמת דריסה, אלא אימר – יש לומר שמא השור פכותל
 76 נתחבך, והיתה הצפורן תחובה בכותל, ומשם היא באה לגב השור.
 77 מקשה הגמרא: אדרבה, אף על פי שרוב שוורים מתחבכין, ומיעוּמֵן
 78 אין מתחבכין, מכל מקום מאחר וכל המתחבך אין צפורן יושבת
 79 לו בגבו, וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו, אימר ארי דרסו,
 80 ונחשוש לדריסה. מתרצת הגמרא: מאחר ואיכא למימר הכי – שלא
 81 נדרס, אלא הצפורן באה לו מהחיכוך בכותל, ואיכא למימר הכי –
 82 שהצפורן באה לו מחמת דריסה, אויך מילתא אחוקיה – העמד את
 83 הדבר על חוקתו הראשונה, שהשור לא היה דרוס, וממילא הנה היה
 84 לספק דרוסה, ורב למעמיה, דאמר להלן אין חוששין לספק
 85 דרוסה.
 86 אביי מבאר כמה חילוקי דינים בענין ספק דרוסה: אַמַר אַבְי, לֹא
 87 אַמְרֵן שאין חוששין לספק דרוסה, אלא כשנמצאת צפורן בגב
 88 השור, שבאופן זה יתכן שלא דרסו, מאחר וכל הדורס אין ציפרנו
 89 נשמטת. אכל אם לא נשמטה ציפרנו, אלא רק רואים את מקום
 90 הכאת הצפורן בגבו של השור, חוששין, מאחר ורוב האריות
 91 דורסין. וצפורן נמי – אף מה שהתבאר שאם נמצאה ציפרן בגבו
 92 אין חוששים. לא אמרן אלא בציפורן לכה – שהיה בה דם, שבאופן
 93 זה אין דרכה להישמט כלל בשעת דריסה, ואנו אומרים שבכותל
 94 התחבך. אכל יבשה, חוששים שדרסו, והצפורן נשמטה מהארי
 95 בשעת הדריסה, מכיון שציפורן יבשה עברה דמשתמטא – עשויה
 96 להישמט מהארי בשעת דריסה.
 97 מוסיף אביי: וליה נמי שאין חוששים. לא אמרן אלא אם נמצאת
 98 תרא – ציפורן אחת, שיש לתלות שבאה מן החיכוך בכותל, אכל
 99 תרתי ותלת, חוששין, מכיון שאין מצוי כלל שיהיו שתיים או שלש
 100 ציפרני הארי תחובות בכותל, ולכן יש לחוש שמא הארי דרסו. והוא
 101 (ו-דווקא) באופן דקיימא בדרא דסיופיה – שהציפורניים תחובות
 102 בגב השור באותו סדר שהן סדורות ביד הארי בשורת אצבעותיו,
 103 אולם אם הן תחובות שלא כסדרן, תולים שמחמת החיכוך בכותל,
 104 הגיעו לגב השור.
 105 הגמרא דנה בענין ספק דרוסה: איתמר, רב אמר אין חוששין לספק
 106 דרוסה. ושמואל אמר חוששין לספק דרוסה. מבארת הגמרא:
 107 דכילי עלמא באופן שספק על (נכנס הארי לבין השוורים) ספק לא
 108 על, אימא – יש לנו לומר שלא על – לא נכנס, וכולם מותרים. וכן
 109 באופן שיש ספק אם נכנס בלבא, שאין דריסתו דריסה, ספק שונרא
 110 (ו-חתול). אימא בלבא, שאין דריסתו דריסה. וכן אם על, ושתיק
 111 ואיתוב בינייהו – שתיק וישב ביניהן, אימר שלמא שני – עשה עמהן
 112 שלום, כדרך כמה חיות, שנעשות בנות תרבות, וגדלות עם בני אדם
 113 ובהמות, ואין מזיקות להם. וכן אם הדורס קמע רישיה דחד מינייהו,
 114 אין לחוש לדריסה באחרות, משום שיש לנו לומר שבכך נח
 115 מרייתיה (מכעסו). וכן באופן שאיהו (הארי) קא מענאי – נוהם,
 116 ואינהו (הבהמות) קמקרקרין – גועות, אין לחוש לדריסה, משום שיש
 117 לומר שפעויה קא מפעתי

1 יש דרוסה לחתול, כלומר האם דריסתו נחשבת דריסה, או אין
 2 דרוסה לחתול. אמר ליה רב, אף לחולדה הקטנה מחתול, יש
 3 דרוסה, וכל שכן לחתול. עוד שאל: יש דרוסה לחולדה, או אין
 4 דרוסה לחולדה. אמר ליה רב, אף לחתול הגדול מחולדה, אין
 5 דרוסה. עוד שאל: בין לחתול ובין לחולדה, יש להן דרוסה או אין
 6 להן דרוסה. אמר ליה, לחתול יש דרוסה, ולחולדה אין דרוסה.
 7 מבארת הגמרא: ולא קשיא, הא דאמר ליה אף לחולדה יש דרוסה
 8 וכל שכן לחתול, היינו בעופות. הא דאמר ליה אף לחתול אין
 9 דרוסה וכל שכן לחולדה, היינו באימרי רבירבי – בכבשים גדולים.
 10 הא דאמר ליה לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה, היינו בגדיים
 11 ומקליים, שלחתול יש דריסה בהם, ואילו לחולדה אין דריסה בהם.
 12 שנינו במשנה (לעיל מב) 'דרוסת הנץ בעוף הדק, ודרוסת הגס בעוף
 13 הגס'. הגמרא מבארת את דין הדרוסה בשאר העופות הטמאים: פני
 14 רב אשי, שאר העופות הטמאין, חוץ מהנץ והגס המבוארים
 15 במשנה, יש להן דרוסה או אין להן דרוסה. אמר ליה רב הלל לרב
 16 אשי, כי הוינן בי – כשהיינו בבית מדרשו של רב פהנא, אמר, שאר
 17 עופות טמאין, יש להן דרוסה.
 18 מקשה הגמרא: כיצד אמר רב כהנא שיש דריסה לשאר העופות
 19 הטמאים, והאנן תנן במשנה (לעיל מב) ודרוסת הנץ בעוף הדק
 20 טריפה, ומשמע שדווקא לנץ יש דריסה בעוף הדק, אולם לשאר
 21 העופות הטמאים אין דריסה אף בעוף הדק. מתרצת הגמרא: מה
 22 שנקטה המשנה 'דרוסת הנץ', אין זה למעט שאר עופות, אלא
 23 ללמדנו שיש חילוק בין הנץ לשאר העופות הטמאים, שדרוסת הנץ
 24 היא אף בדרבנותיה – בעופות כמוהו, ואיך – שאר העופות הטמאים,
 25 אין להם דריסה אלא בדומרא מינייהו – בעופות הקטנים מהם,
 26 אולם בעופות הגדולים כמותם, אין להם דריסה, וכל שכן בעופות
 27 הגדולים מהם.
 28 אופן אחר: ואיכא דאמרי, דרוסת הנץ היא אף בדרבי מיניה –
 29 בעופות הגדולים הימנו, ואילו איך, אין להם דריסה אלא
 30 בדרבנותיהו – בעופות כמותם. אולם בעופות הגדולים מהם, אין להם
 31 דריסה.
 32 הגמרא דנה האם יש דריסה לשועל: אַמַר רַב פֶּהֲנָא מְשַׁמֵּיה דַּרְב
 33 שִׁמִּי בַר אֲשִׁי, אִין דְרוּסָה לְשׁוּעַל, כְּלוּמַר שׁוּעַל שְׁדַרְס אִין דְרוּסְתוֹ
 34 מְטַרִיפָה אֵת הַבְּהֵמָה הַנְּדֻרְסָת עַל יְדוֹ. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: אִינִי – הָאֵם כִּךְ
 35 הוּא הַדִּין, וְהָא כִּי אֵתָא רַב דִּימִי מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְבַלְבַל אִמְרָה, מְעַשָּׂה
 36 וְדַרְס שׁוּעַל רַחַל בְּמַרְתִּין שֶׁל בֵּית הַיְנִי (שם מקום), וְכָא מְעַשָּׂה
 37 לְפָנֵי חֲכָמִים, וְאִמְרוּ יֵשׁ דְרוּסָה לְשׁוּעַל. מִתְרַצָּת הַגְּמָרָא: אַמַר רַב
 38 סַפְרָא, הָיִיתָ חַתּוּל הָנֹה – הַמְעַשָּׂה שֶׁם הָיָה חַתּוּל וְלֹא בְשׁוּעַל,
 39 וְחַתּוּל יֵשׁ לוֹ דְרוּסָה בְּבַהֲמָה דְקָה שְׁבַדְקָה, כְּמַבּוּרָא בְּגַמְרָא לְעִיל.
 40 הגמרא מביאה דעה נוספת בענין דרוסת שועל: איכא דאמרי, אמר
 41 רב פהנא משמיה דרב שמי בר אשי, יש דרוסה לשועל. מקשה
 42 הגמרא: איני, והא כי אתא רב דימי אמר, מעשה ודרס שועל רחל
 43 במרתין של בית היני, ונא מעשה לפני חכמים ואמרו אין דרוסה
 44 לשועל. מתרצת הגמרא: אמר רב ספרא ההוא קלב הנה – המעשה
 45 שם היה בכלב ולא בשועל, ולכלב אין דריסה, כפי שיתבאר להלן.
 46 רב יוסף מבאר את דין דרוסת הכלב: אַמַר רַב יוֹסֵף, נִקְמִינָן – מִסוּרַת
 47 בִּידְנֵינוּ מֵאַבּוּתֵינוּ, שֶׁאִין דְרוּסָה לְכָלֵב, מֵאַחַר וְאִין לוֹ אַרְס.
 48 הגמרא מבארת כמה דינים בענין דריסה: אַמַר אַבְי, נִקְמִינָן, אִין
 49 דְרוּסָה אֵלָא בְּאוּפֵן שְׁדַרְס בֵּיךְ, לְאַפּוּקֵי רַגְלֵי דְלֵא, מְשׁוּם שֶׁאִין אַרְס
 50 החיה אלא בידה. וכן אין דרוסה אלא באופן שדרס בצפורן,
 51 לאפוקי שן דלא, משום שאין ארס החיה בשיניה, אלא בציפרניה.
 52 מוסיף אביי: ואין דרוסה אלא שדרס מדעת, לאפוקי שלא מדעת,
 53 כגון שנפל הדורס מן הגג על בהמה, אף על פי שנעץ את ציפרניו בגב
 54 הבהמה, דלא, משום שבאופן זה אינו משליך ארס. וכן אין דרוסה
 55 אלא כשדרס מחיים, לאפוקי לאחר מיתה, כגון שמת הארי, ולאחר
 56 מכן נפל על הבהמה ונעץ את ציפרניו בגבה, דלא. מקשה הגמרא:
 57 אמרי, השתא – עתה יש לתמוה, אם באופן שדרס שלא מדעת,
 58 אמרת שלא נחשב זה לדריסה, דרס לאחר מיתה מיבעיא – צריך
 59 להשמיענו, והלא קל וחומר שאין זה דריסה. מתרצת הגמרא: לא

59 הגמרא מבארת כיצד בודקים דרוסה: **אָמַר רַבִּי הֵימָּנָה**, דְּרוּסָה
 60 **שְׂאֵמְרוּ** חכמים שיש לחוש לה, כגון ספק דרוסת ארי, או שראו
 61 שדרסה, אבל אין מקום הדריסה ניכר מבחוץ, **צְרִיכָה בְּדִיקָה בְּנֶגְדָה**
 62 **בְּנֵי הַמַּעֲיִיִם**, דהיינו גבגבה, בכריסה, ובצדדים, וכל המקום שנגד בני
 63 המעיים. ואם האדים הבשר, זהו הארס, והרי היא טריפה, משום
 64 שסופו של הארס לשרוף ולנקוב את בני המעיים. אבל אם לא האדים
 65 שם הבשר, אין צריך לבדוק עוד במקום אחר, שאין הבהמה נעשית
 66 טריפה על ידי דריסה, אלא אם כן נדרסה כנגד בני המעיים, ולא
 67 במקום אחר. **אָמַר רַב יוֹסֵף**, הָא דְבִנְי רַבִּי הֵימָּנָה, **כְּבָר פִּירֶשֶׁה**
 68 **שְׂמוּאֵל**, דְּאָמַר שְׂמוּאֵל מִשּׁוּם רַבִּי הֵימָּנָה בְּנֵי הַמַּעֲיִיִם, דְּרוּסָה
 69 **שְׂאֵמְרוּ**, צְרִיכָה בְּדִיקָה בְּנֶגְדָה בְּנֵי הַמַּעֲיִיִם.
 70 הגמרא מביאה ספק האם יש דריסה בסימנים: **בְּעֵי אֵילָפָא**, האם יש
 71 דין דְּרוּסָה לְסִימָנִים – במקרה שנדרסה הבהמה כנגד הסימנים
 72 (–הקנה והוושט), או אין דְּרוּסָה לְסִימָנִים. דהיינו האם שייכת
 73 דריסה בסימנים, או שאנו אומרים שהסימנים קשים הם, ואין דריסה
 74 כנגדם גרמת להם להישרף מזממת הארס.
 75 רבי זירא פושט את הספק: **אָמַר רַבִּי יוֹרְאָה**, הָא דְבִנְי אֵילָפָא, **כְּבָר**
 76 **פִּירֶשֶׁה רַב חֲנַן בְּרַב רַבָּה**, דְּאָמַר רַב חֲנַן בְּרַב רַבָּה **אָמַר רַב**, דְּרוּסָה
 77 **שְׂאֵמְרוּ**, צְרִיכָה בְּדִיקָה בְּנֶגְדָה בֵּית הַחֲלָל פּוֹלוֹ – כל חלל גוף
 78 הבהמה, וְאֵילּוּ בְּסִימָנֵי. ומדברי רבי יש לפשוט, שיש דריסה
 79 בסימנים.
 80 הגמרא דנה בענין סימנים שנעקרו ממקום: **בְּעֵי אֵילָפָא סִימָנֵי**
 81 (–הקנה והוושט) שְׁנִדְלָדְלוּ – נעקרו ממקום חיבורם בגוף, במקומות
 82 הרבה, בְּכַמָּה יַעֲקֹרוּ וְתִחַשְׁבַּה הַבְּהֵמָה לַטְרִיפָה.
 83 רבי זירא פושט את הספק: **אָמַר רַבִּי יוֹרְאָה**, הָא דְבִנְי אֵילָפָא, **כְּבָר**
 84 **פִּירֶשֶׁה רַבָּה בְּרַב רַבָּה**, דְּאָמַר רַבָּה בְּרַב רַבָּה **אָמַר שְׂמוּאֵל**,
 85 **סִימָנֵי שְׁנִדְלָדְלוּ בְּרוּבֵן**, [טְרִיפָה].
 86 הגמרא מביאה ספק בענין בשר שנרקב בהמה: **בְּעֵי רַב אָמִי**,
 87 **הַמְּסַמְסָה מָהוּ** – בהמה שנדרסה בירך, שלא כנגד החלל ושבאופן זה
 88 אינה טריפה מחמת הדריסה, ולאחר מכן נרקב הבשר באותו מקום,
 89 האם נחשבת היא טריפה משום כך, או לא.
 90 רבי זירא פושט את הספק: **אָמַר רַבִּי יוֹרְאָה**, הָא דְבִנְי רַב אָמִי, **כְּבָר**
 91 **פִּירֶשֶׁה רַב יְהוּדָה**, דְּאָמַר רַב יְהוּדָה **אָמַר רַב**, אין בהמה נטרפת
 92 בְּדְרוּסָה, עַד שִׂיאָדִים הַבָּשָׂר שֶׁנֶּגְדָה בְּנֵי הַמַּעֲיִיִם, שבאופן זה מוכח
 93 שנדרסה, והארס הוא זה שגרם לבשר להאדים. ואם נְתַמְסַמֵם
 94 (–נרקב) הַבָּשָׂר, רֹאזִין אוֹתוֹ כְּאֵילוּ אֵינוֹ, ואם היה זה במקום שאם
 95 ניטל כולו הרי זו טריפה, כגון צומת הגידין, אף באופן שנתמסמס הרי
 96 זו טריפה, משום שבשר שנרקב נחשב כאילו ניטל.
 97 הגמרא מבארת מהו 'נתמסמס' הבשר. מבררת הגמרא: הֵיכִי דְמִי
 98 נְתַמְסַמֵם' הבשר. מבארת הגמרא: **אָמַר רַב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב**
 99 **יְהוֹשֻעַ**, כָּל שֶׁהָרוּפָא גִירְדוּ וּמַעֲמִידוֹ עַל בָּשָׂר חַי – כל אותו הבשר
 100 שהרופא צריך לחתכו (עד הבשר החי) ולהשליכו כדי לרפאותו, הוא
 101 בכלל 'נתמסמס', ונחשב כאילו אינו.
 102 הגמרא מביאה מעשה בענין 'נתמסמס' הבשר: **אָמַר רַב אִשִּׁי**, בִּי
 103 **הוֹיָנָה בִּי** – כאשר היינו בבית מדרשו של רב הוֹנָא, אֵייתוֹ קָמָן –
 104 הביאו לפנינו הֵימָּנָה רִיאָה, דְּכִי הוּוּ (מֵיתָבִי) [מֵוְהָבִי] לָהּ – שכאשר
 105 היו מניחים אותה ומושיבים אותה, יְתַבָּה שְׂפִיר – היא היתה יושבת
 106 יפה, ונראית שלימה. וְכִי הוּוּ מְלֻלוֹ לָהּ – ואילו כאשר היו מגביהים
 107 אותה, הָיָה (תְּלָחָה – היתה מתפרקת, וְנִפְלָה תִּלְחִי תִּלְחִי – והיו
 108 נופלים ממנה חתיכות חתיכות). וְטְרִיפָנָא לָהּ – ופסקנו עליה שהיא
 109 טריפה, ולמדנו כן מְדַרְבַּב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב יְהוֹשֻעַ, שפירש שכל
 110 שהרופא גרדו הרי הוא כאילו אינו. ואף כאן מאחר ונתמסמסה
 111 הריאה, הרי היא טריפה, כדון ריאה שחסרה [שהתבאר דינה במשנה
 112 (לעיל מב.)].
 113 רב נחמן מבאר באלו אופנים הבהמה נאסרת: **רַב נַחְמָן אָמַר**, בהמה
 114 שניקבה בְּקוֹזִין, הרי היא כשירה, עַד שֶׁתִּינָקֵב לְחֲלָל גּוּפָה. אבל אם
 115 ניקבה לחלל, יש לחוש שמא ניקבו בני המעיים, והרי היא טריפה.
 116 ואין להכשירה בבדיקה, מפני שנקב הקוזין דק, ואינו ניכר בבני מעיים.

1 **אֶהְדְּרִי**, שכשם שהן נבהלות ממנו, כך הוא נבהל מהן, ואין לחוש
 2 שדרס.
 3 הגמרא מבארת באיזה אופן נחלקו רב ושמואל. מבארת הגמרא: בִּי
 4 פְּלִיגִי – מה שנחלקו, באופן דְּאִיהוּ (–הארי) קָא שְׂתִיק, וְאִינְהוּ
 5 (–הבהמות) קְמָקְרָקֶרְן – גועות. מַר (–שמואל) כְּבָר שִׁישׁ לַחוּשׁ
 6 לדריסה, ואנו אומרים שהן גועות משום שִׁמְעֵשָׂה דריסה קָא עֵבִיד
 7 בְּהוּ – עשה בהם. וְמַר (–רב) כְּבָר שִׁישׁ לַחוּשׁ לדריסה, וְמִחֲמַת
 8 בְּעֵתוֹתֶיהָ הוּא דְקָא עֵבִיד – מחמת הפחד מהארי הן גועות, ולא דרס
 9 בהן.
 10 הגמרא דנה מה ההלכה: **אָמַר אַמִּימַר**, הִלְכְתָא הוֹשְׁשִׁין לְסַפֵּק
 11 דְּרוּסָה, כשמואל. שואלת הגמרא: **אָמַר לִיה רַב אִשִּׁי לְאַמִּימַר**, הֵיא
 12 דְרַב מָאִי – מה תאמר על דברי רב הסובר שאין לחוש לספק דרוסה.
 13 משיבה הגמרא: **אָמַר לִיה אַמִּימַר**, לֹא שְׂמִיעַ לִי אֵת דְּבַרִּי רַב, כְּלוּמַר
 14 לֹא סְבִירָא לִי כְמוּהוּ.
 15 הגמרא מבארת באופן אחר מדוע פסק אמימר כשמואל: **וְאִי בְּעֵת**
 16 **אִימָא**, הָדַר בֵּיה רַב לְנַבִּי דְשְׂמוּאֵל – חזר בו רב והודה לשמואל. ויש
 17 להוכיח כן ממעשה שהיה, דְּהָהוּא שְׂרָקָא – סל מלא עופות, דְּסַפֵּק
 18 דְרוּסוֹת מחמת שנכנס נץ ביניהן, דְּתָתָא לְקַמִּיה דְרַב, ורב שְׂרָדִינְהוּ
 19 לְקַמִּיהוּ דְשְׂמוּאֵל – שלח אותם לפני שמואל שיפסוק בדבר. ושמואל
 20 תִּקְיִינְהוּ – חנק אותם וְשָׂדֵנְהוּ בְּנֶהְרָא – זרקם לנהר. מבארת הגמרא
 21 את ההוכחה: **וְאִי סִלְקָא דְעֵתָא שֶׁרַב לֹא תָרַד בֵּיה**, ועדיין הוא סובר
 22 שאין חוששיה לספק דרוסה, מדוע שלח אותם לפני שמואל,
 23 לְיִשְׂרִינְהוּ – היה לו להתיר אותם. ומכך שלא התיר אותם, מוכח שרב
 24 חזר בו, ומודה הוא שיש לחוש לספק דרוסה.
 25 הגמרא דוחה את הראיה. מקשה הגמרא: **אָלָא מָאִי** – מה רצונך
 26 לומר, שרב הָדַר בֵּיה, הלא אף אם חזר בו קשה מדוע שלח אותם
 27 לפני שמואל, היה לו לְיִשְׂרִינְהוּ – לאסור אותם. ומכך שלא אסר
 28 אותם, מוכח להיפך, שרב עדיין סובר שאין חוששים לספק דרוסה.
 29 והטעם שלא התיר בעצמו את העופות, אינו משום שחזר בו, אָלָא
 30 משום שֶׁאֲתִרְיָה דְשְׂמוּאֵל הָוָה – המעשה היה במקומו של שמואל,
 31 ואין זה דרך ארץ להתיר במקומו של שמואל דבר שהוא אוסר.
 32 הגמרא מבארת את המעשה הנזכר. התבאר לעיל, ששמואל חנק
 33 את העופות וזרקם לנהר. מקשה הגמרא: לְמָה לִי לְמִיחֵנְקִינְהוּ,
 34 לְיִשְׂרִינְהוּ הֵכִי בְּנֶהְרָא – היה לו לזרוקם כמות שהם לנהר. מתרצת
 35 הגמרא: אם היה זורקם כמו שהם, היו מְפָרְחִין וְסִלְקִין – פורחים
 36 ועולים משם, ויש לחוש שמא יצודו אותם ציידים, וימכרו אותם
 37 לישראל. מוסיפה הגמרא להקשות: וְלְיִשְׂרִינְהוּ – היה לו להשהותם
 38 שָׁנִים עֶשְׂרִי חוֹדָשׁ, ואם הם ממשיכים לחיות לאחר זמן זה, נמצא
 39 שאינם טריפות. מתרצת הגמרא: שמואל חשש שמא אֲתִי בְּהוּ –
 40 יבואו בהן לִידֵי תְּלָחָה, שמאחר והיו הרבה עופות, אי אפשר להיוזרה,
 41 והיו באים לאכול מהם. מוסיפה הגמרא להקשות: וְלִיִּבְנִינְהוּ – היה
 42 לו להורות שימכרו אותם לְעוֹבְדֵי בּוֹכְבֵיבֵי. מתרצת הגמרא: שמואל
 43 חשש שמא אֲתוּ לְזַבְנִינְהוּ – יבואו העובדים כוכבים למוכרם לְיִשְׂרָאֵל.
 44 מוסיפה הגמרא להקשות: וְלִיחֵנְקִינְהוּ וְלִיִּשְׂרִינְהוּ (–היה לו לחונקם
 45 ולזרוקם) לְאַשְׁפָּה. חזרת הגמרא ומקשה על המקשן עצמו:
 46 וְלִיִּמְעִימָה – לשיטתך שהיה לו לזרוקם לאשפה, וכי מוכן הדבר,
 47 והלא עדיין קשה נִשְׂרִינְהוּ לְכֻלְבֵיבֵי. אָלָא הֵטַעַם שֶׁזָרַקם לנהר, הוא
 48 כְּדִי לְפָרְסִימֵי מִלְתָּא דְאִיסוּרָא – לפרסם את הדבר שהם אסורים,
 49 שכאשר הוא הולך לנהר לזרוקם, מתפרסם הדבר.
 50 הגמרא מביאה מעשה בענין ספק דרוסה: הָהוּא בְּרַב אֲוֹנָא דְהָוָה בִּי
 51 שְׁהִיא בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַב אִשִּׁי, עַל לְבִינֵי קִנְיָא – נכנס לבין הקנים, סָפֵק
 52 אֲתָא בִּי מְמַסְמֵם קוּצִיָּה דְמָא – יצא משם ובה כשצוארו מלוכלך
 53 בדם. **אָמַר רַב אִשִּׁי**, וְכִי לֹא אֲמַרְיָנָן (לעיל ע"ע) שכשש סָפֵק אם נכנס
 54 כְּלָבָא לבין הבהמות, סָפֵק אם נכנס שוֹנְרָא (–חתול), אין לחוש
 55 לדריסה, מכיון שאִימַר – יש לנו לומר שְׂכֻלָּא נכנס, ואין לו דריסה
 56 [כמבואר בגמרא (לעיל ע"ע)], הִכָּא נָמִי, מכיון שהיה בין הקנים, ויש
 57 סָפֵק אם המכה מחמת קִנְיָא – הקנה. סָפֵק מחמת שוֹנְרָא, אין לחוש
 58 לדריסה, מכיון שאִימַר קִנְיָא מְחִייה – הקנה הכהו, ולא דרסו חתול.

רבי יצחק

אמר רבי יצחק, מזה נשתנית מנחה, שנאמר בה חמשה מיני טיגון הללו (סלת מחבת ומרחשת וחלות ורקיקין דמנחת מאפה, כל מידי דאית ביה שמן קרי טיגון, רש"י), משל למלך בשר ודם שעשה לו אוהבו סעודה ויודע בו שהוא עני, אמר לו עשה לי מן חמשה מיני טיגון, כדי שאהנה ממך (כלומר, שתקובל לפני בהן, רש"י)¹.

השם יצחק מורה שהוא שייך לבחינת מנחה, שתיקן יצחק².

יצחק רבקה — גימטריא ה' פעמים מנח"ה.

וחמשה מיני מנחות הם כנגד הה' גבורות.

והמתקתן היא במנחת שבת, שאז היא עת רצון³, ואז נסתלקו שלשה צדיקי עליון, יוס"ף מש"ה דו"ד⁴, שמספרם ה' פעמים מנח"ה, ועל ידם נמתקין כל הה' גבורות.

(תורת לוי יצחק עמ' ז)

גבורי כח עושי דברו⁵, במה הכתוב מדבר, אמר רבי יצחק בשומרי שביעית⁶.

רבי יצחק — שמו מורה על גבורי כח, כי יצחק הוא בחינת גבורה.

והוא רבי יצחק נפחא, שנופח באש דגבורות.

(תורת לוי יצחק עמ' קלה)

רבי מאיר

ההוא אפוטרופוס דהוה בשבכותיה דרבי מאיר, דהוה קא מזבין ארעתא וזבן עבדי, ולא שבקיה רבי מאיר⁷.

רבי מאיר — הוא בחינת יסוד, אור זרוע לצדיק⁸, בחינת בקר אור של יוסף⁹, המאיר לארץ, למלכות שנקראת ארץ¹⁰.

והוא רוצה בארץ דמלכות ומטיב לה, כמו שכתוב¹¹ ויוסף הוא השליט על הארץ, ואינו רוצה בעבדים (כי הוא עצמו היה עבד, ואחר כך יצא לחירות).

והראיה ממה שכתוב¹² קנה אותנו ואת אדמתנו בלחם, היינו שהמצרים הציעו לו לקנות תחלה אותם לעבדים ואחר כך את אדמתם, וכתוב¹³ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה, ואותם לא קנה לעבדים¹⁴, הרי שבוחר יותר בארץ מאשר בעבדים.

והאפוטרופוס הזה עשה בהיפך, ולכן רבי מאיר, שהוא כמו יוסף, לא שבקיה.

(תורת לוי יצחק עמ' עו)

(7) גיטין נא, ב.

(8) תהלים צז, יא.

(9) מקץ מד, ג.

(10) תניא אגרת הקדש ס"כ.

(11) שם מב, ו.

(12) ויגש מד, יט.

(13) שם, כ.

(14) ראה רמב"ן שם פסוק יט.

(1) מנחות קד, ב.

(2) ברכות כו, ב.

(3) ראה זח"ב קנו, א.

(4) שם.

(5) תהלים קג, כ.

(6) ויקרא רבה פ"א, א.

המשך ביאור למס' חולין ליום חמישי עמ' ב

1 וּבְדִרְוֹקָה, היא נאסרת רק מִשְׁיֵאֲדִים הַבָּשָׂר כְּנֶגֶד בְּנֵי הַמַּעֲיִים, שאזי
2 מוכח שנדרסה. אולם אם לא האדים הבשר, אינה טריפה, שלא נכנס
3 בה ארס כלל.
4 הגמרא מביאה אופן אחר שנאמרו דברי רב נחמן: רב זְבִיד מִתְּנִי הָכִי
5 – יהיה שונה כך את דברי רב נחמן, בְּדִרְוֹקָה נאסרת מִשְׁיֵאֲדִים בְּשָׂר
6 כְּנֶגֶד בְּנֵי מַעֲיִים, ואם נדרסה בְּסִימָנִים (בְּקִנָּה וּבוֹשֵׁט), אינה דריסה

7 עַד שִׁיאֲדִימוּ הַסִּימָנִים עֲצָמָם, ואם לא האדימו הסימנים, אף על פי
8 שהבשר שכנגדן האדים, אין זו טריפה, שרוב סימנים קשים הם, ואין
9 הארס שולט בהם. אכן אם האדימו הסימנים עצמם, הרי אנו רואים
10 ששולט הארס בהם, וטריפה.
11 הגמרא דנה מהו שיעור הדריסה כשנדרסה הבהמה בקנה שלה:
12 אָמַר רַב פִּיפִי, כְּעֵי רַב בִּיבִי בַר אֲבִינִי